

Porównywanie **dostosowania** organizmów stanowi podstawową procedurę w naukach biologicznych. Na przykład, jeśli chcemy porównać dostosowanie dwóch kotów, to sprawdzamy jaką liczbę dzieci mają. Jeśli kot „A” ma 5, a kot „B” 6, to najczęściej uzasadnione jest twierdzenie, że drugi ma wyższe dostosowanie. Niestety, w wielu sytuacjach porównywanie dostosowania jest problematyczne. Jest to szczególnie widoczne w kontekście **Ewolucji Indywidualności** (EI) (ang. *Evolutionary Transitions in Individuality (ETI)*). Ewolucja indywidualności to proces polegający na łączeniu się obiektów zdolnych do samodzielnego rozmnażania się, wskutek czego powstaje nowy organizm, nabywający jednocześnie zdolność do rozmnażania się jako całość. Wystarczy spojrzeć chociażby na ewolucję organizmów wielokomórkowych, które powstały w wyniku połączenia się grupy komórek eukariotycznych. Interesującym pytaniem jest to czy proces ten jest w gruncie rzeczy korzystny dla wszystkich jego uczestników. A może korzystny jest tylko dla niektórych? Innymi słowy, tym, co jest interesujące, jest określenie tego, jak zmienia się dostosowanie obiektów, które podlegają procesowi ewolucji indywidualności? Innymi słowy, jak zmienia się ich dostosowanie względem organizmów, które nie podlegają EI i dalej żyją w starym środowisku. A co jeśliby się okazało, że odpowiedź na to pytanie jest niemożliwa. Mianowicie, że nie jesteśmy w stanie stwierdzić, jak dostosowanie obiektów zmienia się podczas ewolucji indywidualności? Kiedy mogłoby się tak stać? Ogólnie mówiąc, wtedy gdy zmierzylibyśmy ich sukces reprodukcyjny i okazałoby się, że jest on nieporównywalny. Innymi słowy, taka sytuacja zatem miałaby miejsce, gdyby okazało się, że porównanie liczby potomstwa nie jest wystarczające i, zatem, muszą zostać spełnione jakieś dodatkowe warunki. Znaczyliby to, że ich dostosowanie jest niewspółmierne.

Powyższa narracja nakreśla główne cele badawcze mojego projektu. **Pierwszym celem badawczym** jest analiza warunków współmierności dostosowania. Analiza ta dostarczy szkieletu teoretycznego, który pozwoli stwierdzić, jakie warunki muszą zostać spełnione, aby porównywanie dostosowania rozważanych organizmów było uzasadnione. **Drugim celem badawczym** jest określenie tego czy warunki te są spełnione podczas ewolucji indywidualności. **Hipotezą badawczą**, którą przyjmuje w obrębie tego celu badawczego jest to, że warunki te są tylko czasami spełnione, co sugeruje, że opracowanie warunków współmierności dostosowania jest szczególnie ważne, ponieważ dostarczy szkieletu teoretycznego, który pokaże czy w danej sytuacji dostosowanie rozważanych obiektów jest współmierne czy nie.

W toku realizacji projektu posługiwał będę się dwiema głównymi metodami. W pierwszej kolejności będę **analizował praktykę badawczą**, analizując przykłady dobrych jak i złych praktyk. Celem tego etapu analizy będzie próba eksplikacji i zrozumienia założeń przyjmowanych – często nieświadomie – przez naukowców zajmujących się tą problematyką. Analiza tych założeń pozwoli mi, w następnej kolejności, wyodrębnić niezbędne warunki, które muszą zostać spełnione, żeby uzasadnione było porównywanie dostosowania organizmów. Jednak aby zrozumieć istotę poszczególnych badań będę musiał zatem poddać analizie również pewne wykorzystywane przez nich koncepcje, wykorzystując metodę **analizy konceptualnej**. Projekt będzie zatem opierał się zarówno na analizie praktyki badawczej jak i samych pojęć używanych przez biologów.

Pojęcie **dostosowania** odgrywa ogromną rolę w naukach biologicznych, przede wszystkim dlatego, że jest powiązane z ideą doboru naturalnego, która jest fundamentem nauk biologicznych. Wiele problemów związanych z nim było poddane filozoficznej analizie w przeciągu ostatnich dekad. Warunki współmierności dostosowania nie znalazły się jednak w centrum zainteresowania filozofów biologii. Celem tego projektu jest przeprowadzenie pierwszej, szczegółowej analiza tych warunków, a więc projekt ten dostarczy oryginalnego wkładu do filozofii biologii. Uzasadnione jest zakładać, że wyniki tego projektu wywrą wpływ na różne debaty filozoficzne związane z dostosowaniem, ponieważ uczeni często, choćby pobieżnie, zakładają kiedy jest sens porównywać dostosowanie organizmów. A więc, mój szkielet teoretyczny pozwoli zastanowić się nad tym czy założenia te są uzasadnione, co może wpłynąć na wnioski wyciągane przez uczonych. Co więcej, idee, które rozwinę w toku trwania tego projektu zastosuję do analizy EI, rzucając na nie nowe światło. W związku z tym można powiedzieć, że mój projekt będzie miał wkład zarówno do filozofii nauki jak i „filozofii w nauce”.